

DE FABRIEKSBODE

NIEUWSBRIEF VAN MUSEUM VAN MARKEN

DE FABRIEK VOOR ALLEN

ALLEN VOOR DE FABRIEK

ZATERDAG 27 DECEMBER

SLUITING GISTFABRIEK 9 DECEMBER 2025

In juni 2024 werd aangekondigd dat de Gistfabriek dichtgaat. Jacques van Marken en zijn vrouw richtten in 1869 de Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek op. In de fabriek aan de Wateringseweg werd jarenlang gist voor broodbakkerijen en spiritus gemaakt. In 1998 werd het bedrijf overgenomen door chemiebedrijf DSM, het latere dsm-firmenich. Door de sluiting zijn 150 mensen hun baan kwijtgeraakt, 21 werknemers zijn overgenomen door de nieuwe eigenaar, de Franse gistfabrikant Lesaffre.

Op 9 december 2025 was het zover. Tijdens een bijzondere, respectvolle en besloten bijeenkomst werd stilgestaan bij de sluiting. Voor een gehoor van zo'n 130 deelnemers kwam de geschiedenis van de Gistfabriek tot leven door een van de medewerkers die mijnheer van Marken was. Onze voorzitter, Lucas van Wees, heeft bij de ceremonie uitgesproken dat dit weliswaar het einde van de productieperiode markeert, maar niet het einde van de betekenis ervan. Velen hebben met hun professionaliteit en toewijding bijgedragen aan een productie die wereldwijd bekend is. Dit wordt gezien en blijft onderdeel van het verhaal van Delft en de betekenis van de Van Marken's, hun sociaal ondernemerschap, innovatie en gemeenschapszin. De laatste 'Puntbus' werd eervol uitgereikt aan Museum Van Marken en is nu te bezichtigen bij Open Dagen in Maison Neuf.

V.l.n.r. Cees van Velzen, Onno Misset, Liesbeth Spaan, Sam Whitney (dsm), Lucas van Wees en Nettie Jonckers met de laatste 'Puntbus'

REDACTIONEEL

Er is de afgelopen weken heel veel gebeurd, vandaar deze editie op de valreep van het nieuwe jaar. Aan dit vierde nummer van 2025 werkten mee: Jan van der Mast, Marcel van Dien, Nettie Jonckers, Jetty Scholten-Coenraads en Lucas van Wees. Eindredactie: Jacques van Velthoven en Chris de Weijer.

Wilt u oude nummers van De Fabrieksbood inzien? Kijk dan op [onze website op deze pagina](#).

SCHENKING VAN DE MAAND

Onlangs ontving Museum Van Marken van dsm-firmenich een maquette van het gebouw 'De Gemeenschap'. Het is nu in ons 'clubhuis' Maison Neuf geplaatst, op de meest recente Open Dag van 20 december was het daar al te bewonderen. De afmetingen zijn niet mis: 145 x 145 x 80 centimeter. Verschillende deuren en ramen in de maquette kunnen geopend worden en door de verlichting zijn er leuke inkijkjes.

Maquette gebouw 'De Gemeenschap'

Het gebouw werd in 1892 op 30 juli door Jacques van Marken (op zijn verjaardag) ingewijd. Het was bestemd voor verenigingen, maar ook voor de bibliotheek, de bewaarschool en diverse andere activiteiten. De naam van het gebouw is het resultaat van een prijsvraag van circa 50 inzendingen. Agneta schonk ter gelegenheid van de opening een vleugel en speelde daarop het 'Vlaggenlied', dat special voor deze gelegenheid is gecomponeerd.

Het gebouw is ontworpen door fabrieksbouwmeester Bastiaan Schelling. Het is een vernuftig ontwerp. Met behulp van schuifwanden kan de grote bibliotheekruimte geschikt worden gemaakt voor gymnastiekvereniging Sparta. De Gemeenschap heeft een centrale plaats in het Agnetapark en het verenigingsleven en kan worden beschouwd als het eerste buurthuis van Nederland. Toch is het gebouw niet geworden wat men zich had voorgesteld. Het werd geen middelpunt zoals men had gehoopt. In de loop der jaren heeft het vele functies gehad zoals opleidingscentrum en kantoor. Het gebouw bestaat nog steeds, het adres is Zocherweg 2.

Inkijkje in de sportzaal van de maquette

NIEUWJAARSWENS VAN DE VOORZITTER

Het voorbije jaar was een succesvol jaar voor Museum Van Marken! Het erf- en gedachtegoed van Jacques en Agneta van Marken wordt steeds bekender en inspireert velen. Met de inzet van onze actieve vrijwilligers en steun van particuliere en zakelijke Vrienden hebben we een druk bezochte vijfde editie van de jaarlijkse Van Marken Dag gerealiseerd, met het boek 'Industrie aan de Schie' en collectie bijgedragen aan de gelijknamige expositie in Royal Delft en zijn we druk bezig met de realisatie van een film over de Van Marken's die volgend jaar moet uitkomen. Ook onze Open Dagen in Maison Neuf worden steeds beter bezocht. Voor komend jaar staan ook weer veel activiteiten en projecten op stapel. Van Marken's motto 'Ieder uur een woord, een daad' past ons goed. Wij hopen dat ook dit u inspireert bij een voorspoedig 2026!

OPROEP: WORD 'JAARLIJKS VRIEND'

De actie om voor minimaal € 40 per jaar 'Jaarlijks Vriend' te worden, waarbij u een exemplaar van het boek 'Ieder uur een woord, een daad' cadeau krijgt, heeft al veel Jaarlijks Vrienden opgeleverd. Maar het mogen er zeker nog meer worden! Ook als u ooit eenmalig Vriend bent geworden, kunt u dit omzetten naar Jaarlijks Vriend. De actie loopt tot 15 februari; aanmelden kan [via de website](#).

VRIJWILLIGERSCOMMISSIE

Afgelopen jaar is een vrijwilligerscommissie opgericht die zich bezig gaat houden met de introductie en de begeleiding van nieuwe vrijwilligers. De Stichting Museum Van Marken heeft een uiteenlopende waaier van projecten en activiteiten. Het gevaar daarbij is dat aankomende vrijwilligers zich vrij snel verdwaald voelen in de organisatie. De taak van de commissie is dit te voorkomen door onder meer het voeren van een intakegesprek met de aankomende vrijwilliger en te zoeken naar een activiteit dat bij hem of haar past. Afgelopen periode hebben zich opnieuw een aantal kandidaten gemeld om uitvoering te geven aan allerlei taken die in het jaarplan van afgelopen jaar zijn vermeld. Zo hebben wij Peter van Oevelen en Jetty Scholten-Coenraads bereid gevonden om zich met bestuurslid Liesbeth Oudkerk in te zetten voor fondsenwerving en is Nelleke Tanis actief in het Parel-snoerproject en de inhoud van de film over de Van Markens. In totaal telt Stichting Museum Van Marken nu 38 actieve vrijwilligers. Enthousiaste mensen die op allerlei terreinen werkzaam zijn om het erf- en gedachtegoed van Jacques en Agneta onder een breder publiek bekend te maken, met als uiteindelijke doelstelling te komen tot een vorm van een Museum Van Marken.

V.L.n.r. Onno Misset, Cees van Hengel, Jacques van Velthoven en Nettie Jonckers

IN DE (WEB)WINKEL

Het assortiment van de (web)winkel is uitgebreid. De volgende boeken zijn recent 'nieuw' toegevoegd:

- Roman 'Agneta' geschreven door Jan van der Mast
- 'AgnetaPark', ook van Jan van der Mast (herdruk)
- Boek 'Geschiedenis van Delft', uitgegeven door Delfia Batavorum en geschreven door Ingrid van der Vlis en Gerrit Verhoeven
- 'Na 100 jaar opnieuw belicht' (originele voorraad).

Zie hieronder een overzicht van alle producten en klik op een item om direct naar de webwinkel te gaan.

Particulier Vriend van Museum Van Marken
Minimale Bijdrage: € 40 / jaar

Zakelijk Vriend van Museum Van Marken
€160,00 (incl BTW)

€2,00

€19,95

€29,99

€25,00

€19,95

€24,95

€25,00

€21,99

€10,95

€21,95

vanaf €5,95

€1,00

€2,95 - €9,95

€10,00

€14,95

€14,95

€4,00

€7,50

€0,00

UIT DE OUDE DOOS

De Fabrieksboode, 14 november 1885:

'In de volgende week verwachten wij in het Agneta Park 50 kilo nieuwe bewoners. De vijvers zullen namelijk bevolkt worden door jonge karpers. Met het oog op deze gasten worden de bewoners dringend uitgenodigd de slooten en de vijvers niet te verontreinigen, en zodoende de gehele waterpartij voor het leven van visschen ongeschikt te maken. Het gehele Park is voorzien van een voldoende rioolstelsel, de Gemeente Hof van Delft zorgt voor het weghalen van tonnen en vuilnis, zoodat met enigen goede wil van de parkbewoners, het vijverwater altijd even helder kan blijven als het vroeger geweest is. Voor enkele dagen scheen het wel alsof in de sloot achter de Pasteurstraat iemand zijn kachel had schoongemaakt.'

KORT NIEUWS

Bezoek Aad en Toni van der Meer

Op 19 november brachten Lucas van Wees (voorzitter), Marcel van Dien (projectleider) en Roel van Dorsten (fotograaf) een bezoek aan Aad en Toni van der Meer in Den Hoorn. Museum Van Marken had Aad en Toni een replica van een paneel van het Paviljoen van Delftsche Nijverheid cadeau gedaan en de drie bezoekers wilden dat graag eens bij hen komen aanschouwen. Het geeft een goed gevoel dat Aad en Toni nu een mooie herinnering aan het Paviljoen aan de wand hebben hangen. Wie had ooit kunnen denken dat de schuur die drie generaties naast hun woning in Sion had gestaan, een demontabel reclamepaviljoen van Van Marken was geweest.

V.l.n.r. Aad en Toni van der Meer, Lucas van Wees en Marcel van Dien met de replica; foto Roel van Dorsten

Tentoonstelling bij het Groote Kantoor

Bij het Groote Kantoor aan de Wateringseweg heeft BOEi in samenwerking met Museum Van Marken en Jan van der Mast op de bouwhekken een interessante tentoonstelling gemaakt over Jacques en Agneta, het Groote Kantoor en de herontwikkeling ervan. Zeker de moeite waard om eens te gaan kijken.

Tentoonstelling bij het Groote Kantoor aan de Wateringseweg

Presentatie in etalage bij Delft Marketing

Van 8 december tot 5 januari heeft Museum Van Marken vier tentoonstellingspanelen staan in de etalage van Delft Marketing, direct naast het station in het Huis van Delft (de zogenaamde 'Cockpit'). Daarop worden enkele facetten van het erf- en gedachtegoed van Jacques en Agneta belicht. Dit in het kader van het evenement 'Delft Verlicht'.

Etalage van Delft Marketing met tentoonstellingspanelen

Museum Van Marken op Lichtjesmarkt

Museum Van Marken was op dinsdag 9 december de hele middag en avond met een kraam present op de Lichtjesmarkt. Tussen de kramen met kerstballen en sieraden attendeerden wij de vele voorbijgangers op het bijzondere verhaal van Jacques en Agneta. Maar uiteraard boden wij ook onze eigen 'handelswaar' aan. Met een grote, wisselende, groep vrijwilligers vanuit Museum Van Marken achter de kraam werd het ook een gezellig samenzijn.

Peter van Oevelen, Jetty Scholten-Coenraads en Nelleke Tanis achter de kraam

Open Huis in Maison Neuf in 2026

In de maanden januari tot en met april is er op de tweede en vierde zaterdag van de maand een Open Huis in Maison Neuf van 12:00 tot 16:00 uur. Bewonder dan ook twee bijzondere nieuwe collectiestukken: de laatste 'Puntbus' naar aanleiding van de sluiting van de Gistfabriek, én de maquette van gebouw 'De Gemeenschap'.

Bezoek burgemeester Alexander Pechtold

Op 28 januari zal de nieuwe burgemeester Alexander Pechtold een werkbezoek brengen aan Museum Van Marken. Het bestuur bereidt dit met enkele van onze vrijwilligers voor. Wij zullen met de burgemeester in gesprek gaan over het belang en de betekenis van de Van Marken's voor Delft en Nederland. Ook zal het bestuur haar plannen toelichten en krijgt de burgemeester een rondleiding in ons bezoekerscentrum Maison Neuf.

AGENDA

In 2026 zal er op de tweede en de vierde zaterdag van de maand een Open Huis zijn. Dus op 10 en 24 januari, 14 en 28 februari, 14 en 28 maart, 11 en 25 april in Maison Neuf aan de Westvest 9 (ingang links in de poort).

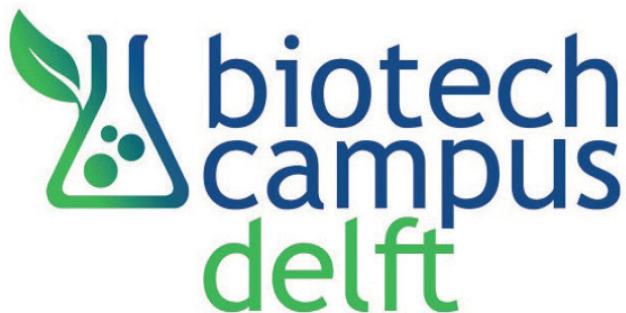
DANK AAN ONZE ZAKELIJKE VRIENDEN

Het succes van Museum Van Marken is voor een belangrijk deel te danken aan onze Zakelijk Vrienden. Een aantal bedrijven steunt ons al jarenlang door het geven van een financiële bijdrage en/of door het verlenen van hulp in natura. Museum Van Marken bedankt deze bedrijven daarom van harte! Zonder deze steun was veel niet mogelijk geweest. Onderstaand ziet u een overzicht van onze Zakelijk Vrienden.

OOK ZAKELIJK VRIEND WORDEN?

Tot 16 februari 2026 krijgt uw bedrijf als Zilveren Vriend (vanaf 300 euro) zes exemplaren van het boek 'Ieder uur een woord, een daad' cadeau. Als Gouden Vriend (vanaf 750 euro) zijn dit 15 boeken. Een uniek eindejaarsgeschenk voor uw relaties. Ook vanaf 150 euro per jaar steunt u met uw bedrijf als Bronzen Vriend onze Stichting en ontvangt u het boek.. Aanmelden [kan via deze link](#).

'Gouden' Vrienden:

De Biotech Campus Delft is de toonaangevende open innovatiecampus in Europa gericht op biotechnologie die de transitie naar een duurzame, biobased economie een boost geeft. We ondersteunen de hele innovatiecyclus, van onderzoek en pilot tot productie. Het is een uniek ecosysteem waar start-ups, scale-ups, grote ondernemingen en kennisinstellingen samen werken aan duurzame innovaties op het gebied van voeding en biotechnologie. Grondeigenaar van de Biotech Campus Delft is dsm-firmenich.

CBBS ondersteunt bedrijven in alles wat met personeel te maken heeft. Wij staan klaar voor iedere ondernemer. Het maakt niet uit of u een accountants- of administratiekantoor heeft of binnen het mkb actief bent: u kunt altijd bij ons terecht. Dat kan met al uw vragen op het gebied van salarisadministratie, salarisssoftware, HRM-software en voor HR-advies. Samen bekijken wij welke oplossing het beste bij uw situatie past. Kortom: altijd advies op maat.

'Zilveren' Vrienden:

KUNSTWACHT

MONDIAL MOVERS
Joh. van Buuren en Zn Verhuizingen

ElkeWeekGeld.nl
Voor een stabiel rendement

'Bronzen' Vrienden:

DE LAATSTE EER

